ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΠΡΟΝΟΙΑ

ΤΟΥ ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΥΡΙΟΥ ΜΕΛΕΤΙΟΥ

ΕΤΟΣ Η΄. ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗι 28 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1918. ΑΡΙΘ. 149

ΑΙ ΜΥΡΟΦΟΡΟΙ

«Τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεὸς ἵνα καταισχύνῃ τὰ ἰσχυρά». *(Κορ. Α΄ α΄ 27).*

Ἀνὰ πᾶν βῆμα ἐν τῇ μελέτῃ τῆς ἐπιγείου διακονίας τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου εὑρισκόμεθα ἐνώπιον παντοίων θαυμάτων, ὧν τὰ μὲν ἐκπληκτικώτερα τῶν δέ· ὁπουδήποτε καὶ ἂν στρέψωμεν τὸ εὐσεβὲς τῆς διανοίας ἡμῶν ὄμμα, ὅταν ὑπὸ τὴν χειραγωγίαν τῶν ἱερῶν Εὐαγγελιστῶν παρακολουθῶμεν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τοῦ ταπεινοῦ ἐργαστηρίου τοῦ τέκτονος ἐν Ναζαρὲτ πρὸς τὸν Ἰωάννην παρὰ τὸν Ἰορδάνην, καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν παρὰ τὴν λίμνην Γεννησαρέτ, καὶ διὰ τῶν ὀρέων καὶ τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν δασῶν καὶ τῶν ἐρήμων τῆς Παλαιστίνης ἀναβαίνοντα εἰς Ἱεροσόλυμα εἴτε εἰς συμμετοχὴν εἰς τὰς ἐθνικοθρησκευτικὰς ἑορτὰς τοῦ Ἰσραὴλ εἴτε εἰς τὴν καθιέρωσιν τοῦ μεγάλου Πάσχα τῆς ἀπολυτρώσεως, βλέπομεν τὴν θείαν Αὐτοῦ χάριν διαχεομένην κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν καὶ ἀπεργαζομένην θαύματα ὑψίστης σημασίας καὶ αἰωνίου κύρους διὰ τοὺς μέλλοντας κληρονομεῖν σωτηρίαν. Καὶ εἶναι τὰ θαύματα ταῦτα τοῦτο μὲν ἀψευδῆ μαρτύρια τῆς καταγωγῆς Αὐτοῦ, τοῦτο δὲ προσκλήσεις τῶν κοπιώντων καὶ πεφορτισμένων εἰς τὴν παρ᾽ Αὐτῷ ἀνάπαυσιν καὶ εἰς προσοι-

κείωσιν καὶ ἐνστερνισμὸν τῆς ἐν Αὐτῷ σωτηρίας. Καὶ ἐμφανίζονται τὰ θαύματα τοῦ Χριστοῦ ὑπὸ δύο τάξεις· εἶναι θαύματα ἐξωτερικά, σωματικὰ καὶ εἶναι θαύματα ἐσωτερικά, ἠθικά· καὶ τὰ δεύτερα τοσούτῳ μείζονος σημασίας τῶν πρώτων ὅσῳ ἡ ψυχὴ σημαντικώτερον τοῦ σώματος συστατικὸν τοῦ ἀνθρώπου.

Εἰς τὴν θεωρίαν τοιούτου ἠθικοῦ θαύματος καλεῖ τὴν εὐλαβῆ ἡμῶν προσοχὴν τὸ ἱερὸν ὄνομα τῶν μυροφόρων γυναικῶν. Ὅπως οἱ μαθηταὶ τοῦ Κυρίου κατὰ τὸ πλεῖστον οὕτω καὶ αἱ ἅγιαι αὗται γυναῖκες ἦσαν ἐκ Γαλιλαίας, καὶ αἱ πλεῖσται αὐτῶν συγγενεῖς αὐτοῦ τὸ κατὰ σάρκα. Καὶ μόλις ἦσαν τέσσαρες· Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ παρθένος, ἀφ᾽ ἧς ὁ Κύριος ἑπτὰ δαιμόνια ἐξεβεβλήκει, Μαρία ἡ τοῦ Κλωπᾶ, (ὅστις κατ᾽ ἀρχαίαν παράδοσιν ἦτο ἀδελφὸς τοῦ Ἰωσήφ, καὶ ἄρα κατὰ τὸ φαινόμενον θεῖος τοῦ Ἰησοῦ) ἡ μήτηρ τοῦ ἀποστόλου Ἰακώβου τοῦ μικροῦ, Σαλώμη ἡ τοῦ Ζεβεδαίου, ἡ ἀδελφὴ τῆς Μητρὸς τοῦ Κυρίου καὶ μήτηρ τῶν ἀποστόλων Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου, καὶ Ἰωάννα ἡ τοῦ Χουζᾶ τοῦ ἐπιτρόπου Ἡρώδου.

Αἱ γυναῖκες αὗται σχεδὸν ἀπ᾽ ἀρχῆς τῆς δημοσίας τοῦ Κυρίου ὑπηρεσίας ἐν Γαλιλαίᾳ μετά τινων ἄλλων γυναικῶν παρακολουθοῦσι τὸν Κύριον διακονοῦσαι Αὐτῷ· μετὰ δὲ τῆς Μητρὸς τοῦ Κυρίου ἀναβαίνουσιν εἰς Ἱεροσόλυμα συνοδεύουσαι Αὐτὸν εἰς τὸ μέγα Πάσχα τῆς ἀπολυτρώσεως, καὶ ἀποτελοῦσαι τὸ θαρραλεώτερον καὶ πλέον ἀφωσιωμένον, ὡς εὐθὺς μετὰ ταῦτα ἐδείχθη, τμῆμα τῆς μικρᾶς καὶ ταπεινῆς τοῦ πρωτοτύπου ἐκείνου Βασιλέως τοῦ Ἰσραὴλ ἀκολουθίας.

Ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν ἁγίων τούτων γυναικῶν πολὺ ἐνωρὶς ἔστησεν ἀσάλευτον τὸν βασιλικὸν Αὐτοῦ θρόνον ὁ Κύριος· ἐκ λόγων εὐγνωμοσύνης ἢ ἐκ λόγων θαυμασμοῦ διὰ τοὺς λόγους τῆς χάριτος τοὺς ἐκπορευομένους ἐκ τοῦ στόματος Αὐτοῦ καὶ διὰ τὰ σημεῖα τῆς ὑπερφυοῦς Αὐτοῦ δυνάμεως ὁρμηθεῖσαι κατ᾽ ἀρχὰς ἐπίστευσαν εἰς Αὐτόν, καὶ ἀκολουθήσασαι Αὐτὸν ἄκλητοι ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς εἰρήνης καὶ τῆς χαρᾶς καὶ τῆς δόξης οὐδ᾽ ἐπὶ στιγμὴν ἐσκέφθησαν νὰ ἐγκαταλίπωσιν Αὐτὸν ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν ἀγώνων ἢ ἐν ταῖς ὥραις τῆς θλίψεως καὶ τῆς ἀγωνίας ἢ ἐν ταῖς στιγμαῖς τῆς ἐσχάτης ταπεινώσεως καὶ τοῦ ἀτιμωτικοῦ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ θανάτου. Καὶ ἐν ᾧ οἱ Ἀπόστολοι ἀφῆκαν ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ κινδύνου τὸν Κύριον αὐτῶν καὶ διεσκορπίσθησαν ὡς πανικόβλητα πρόβατα σχεδὸν πάντες, αἱ Μυρο-

φόροι γυναῖκες μετὰ τῆς ἁγίας καὶ βαρυαλγοῦς Μητρός Του, ἰσχυραὶ ἐν τῇ ἀδυναμίᾳ αὐτῶν καὶ ἀτρόμητοι ἐν τῇ ἀκλονήτῳ πίστει των, παρακολουθοῦσιν Αὐτὸν συρόμενον ἔξω τῆς πόλεως εἰς τὸν φρικτὸν τῆς ἐκτελέσεως τόπον· μόλις εἷς Ἰωάννης καὶ μόλις εἷς Πέτρος ἐξισοῦται πρὸς αὐτὰς κατὰ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἀφοσίωσιν καὶ τὴν πίστιν εἰς τὸν Ἰησοῦν.

Ὡς γυναῖκες κατὰ τὸ οἰκεῖον τῇ φύσει αὐτῶν συνεσταλμέναι καὶ ὑπὸ τῶν κρατουσῶν κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἰδεῶν συγκρατούμεναι δὲν ἐμφανίζονται οὔτε ἐν τῇ Γεθσημανῇ κατὰ τὴν σύλληψιν, οὔτε ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Ἄννα κατὰ τὴν προανάκρισιν, οὔτε ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Καϊάφα κατὰ τὴν πρὸ τοῦ Συνεδρίου οὔτε ἐν τῷ πραιτωρίῳ κατὰ τὴν πρὸ τοῦ Πιλάτου δίκην τοῦ Ἰησοῦ· ἀλλ᾽ ὅτε ἡ σκηνὴ τῶν φρικτῶν παθημάτων τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου μετετέθη εἰς τὸ ὕπαιθρον, καὶ ὁ Ναζωραῖος προφήτης ἤγετο πρὸς τὸν Γολγοθᾶν βαστάζων τὸν σταυρὸν Αὐτοῦ, αἱ ἅγιαι γυναῖκες παρηκολούθησαν τὴν θλιβερὰν πομπὴν συνοδεύουσαι μετὰ τοῦ ἠγαπημένου μαθητοῦ τὴν τραγικὴν Μητέρα τοῦ Σωτῆρος αὐτῶν καὶ τοῦ κόσμου, σπαραττόμεναι ἐσωτερικῶς ὑπὸ τῆς ὀδύνης καὶ ἀναμιγνύουσαι τοὺς ὀλολυγμοὺς αὐτῶν πρὸς τὸν κοπετὸν τῶν θυγατέρων τῆς Ἱερουσαλήμ, ἀλλὰ καὶ μνήμονες τῆς χαρμοσύνου προφητείας Ἐκείνου, ὅτι τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται. Καὶ ὅτε ὁ Ἰωάννης ἐπὶ τῇ κελεύσει τοῦ Κυρίου παρέλαβε τὴν Μητέρα Αὐτοῦ εἰς τὰ ἴδια, αἱ Μυροφόροι παρέμειναν ἐκεῖ παρὰ τὸν Σταυρόν, ἄφοβοι καὶ ἀδιάφοροι πρὸς τοὺς παραπορευομένους καὶ μυκτηρίζοντας τὸν Κύριον αὐτῶν θεομάχους καὶ προφητοκτόνους· καὶ ὅτε ἔτι ἐγένετο ὁ σεισμὸς καὶ ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος καὶ ἐσχίσθησαν αἱ πέτραι, ἐκ τῶν ἐνδείξεων τούτων τοῦ πένθους τῆς ἀψύχου κτίσεως ἤντλησαν μᾶλλον δύναμιν καὶ ἐνισχύθησαν εἰς τὴν πίστιν των ἐπὶ τὴν παντοδυναμίαν Αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν ἀνάστασίν Του.

Ἦσαν ἐκεῖ καὶ ὅτε οἱ μυστικοὶ μαθηταὶ Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας καὶ ὁ Νικόδημος ἀποκαθήλωσαν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ καὶ ποιήσαντες τὰ ἐπ᾽ αὐτῷ νόμιμα ἐνεταφίασαν ἐν τῷ καινῷ τοῦ Ἰωσὴφ μνημείῳ, καὶ παρέμειναν καθήμεναι ἀπέναντι τοῦ τάφου, μὴ στέργουσαι οὐδὲ νεκροῦ νὰ ἀποχωρισθῶσι τοῦ φιλτάτου Διδασκάλου, ἕως οὗ ὁ βαρὺς πέπλος τῆς νυκτὸς ἔθηκε πέρας εἰς τὴν φρι-

κτὴν ἐκείνην ἡμέραν τῆς ὑπερανθρώπου θυσίας. Καὶ οὕτως ἀπ᾿ ἀρχῆς ἐγένοντο τῆς σταυρώσεως, τῆς βαθμιαίας ἀγωνίας, τοῦ θανάτου, τῆς ἀποκαθηλώσεως καὶ τῆς ταφῆς, ὡς ἔμελλον τὴν μεθεπομένην νὰ ἀποβῶσι καὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου αὐτόπται μάρτυρες καὶ διαπρύσιοι κήρυκες αἱ ἅγιαι γυναῖκες.

Τὴν μεγάλην ἡμέραν τοῦ Σαββάτου ἐκείνου τῆς καταπαύσεως διῆλθον αἱ Μυροφόροι χωρὶς νὰ ἐπισκεφθῶσι τὸν ζωοδόχον Τάφον τοῦ Λυτρωτοῦ, ἀναγκαίως συμμορφούμεναι πρὸς τὰς ἐκ τοῦ νόμου ἐπιβαλλομένας ἐν σχέσει πρὸς τοὺς τεθνεῶτας διατάξεις, καὶ ἑτοιμαζόμεναι ἵνα μόλις παρέλθῃ τὸ Σάββατον σπεύσωσι πρὸς τὸν πεφιλημένον μέγαν Νεκρὸν καὶ προσενέγκωσιν Αὐτῷ τὰ μύρα τῆς ἀφοσιώσεως καὶ τῆς πίστεως αὐτῶν τὰ ψυχικὰ καὶ τὰ ὑλικά, τὰ δείγματα τῆς ἀγάπης καὶ τῆς λατρείας αὐτῶν καὶ τῆς προσδοκίας των περὶ τῆς ἀναστάσεώς του.

Παρῆλθε τέλος τὸ Σάββατον· καὶ λίαν πρωὶ τῇ ἑπομένῃ ἡμέρᾳ, ὄρθρου βαθέος, αἱ ἅγιαι γυναῖκες λαβοῦσαι τὰ ἀρώματα καὶ τὰ μύρα αὐτῶν ἔσπευσαν εἰς τὸν ζωοδόχον Τάφον ἐν θλίψει ἀλλὰ καὶ ἐν ἐλπίδι, ἐν ὀδύνῃ ἀλλὰ καὶ ἐν διαισθήσει ὅτι μεγάλη τις καὶ ὑπερφυὴς ἔκπληξις ἐπεφυλάσσετο εἰς αὐτάς. Καὶ ἐν ᾧ ὑπὸ τὸ μελιχρὸν λυκαυγὲς ἐβάδιζον πτερωταὶ τοὺς πόδας ἐν τῇ σπουδῇ αὐτῶν νὰ φθάσωσιν ὡς τάχιστα εἰς τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο ὁ Κύριος, ἐνεθυμήθησαν ὅτι λίθος μέγας εἶχε προσκυλισθῇ ὑπὸ τοῦ Ἰωσὴφ καὶ τοῦ Νικοδήμου εἰς τὴν θύραν τοῦ μνημείου, καὶ διηρωτῶντο τίς θὰ ἀπεκύλιεν αὐταῖς τὸν λίθον τοῦτον ἵνα εἰσέλθωσιν· προφανῶς ἠγνόουν ὅτι τὸ Συνέδριον φοβούμενον τὴν ἀνάστασιν τοῦ Ἐσταυρωμένου — ἐπίστευον καὶ οἱ τοῦ Συνεδρίου εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἔφριττον καθ᾿ ὃν τρόπον καὶ οἱ δαίμονες — εἶχε προβῇ καὶ εἰς τὴν σφράγισιν τοῦ λίθου καὶ εἰς τὴν ἐγκατάστασιν κουστωδίας παρὰ τὸν τάφον μέχρι τῆς τρίτης ἡμέρας.

Ἀλλ᾿ ἔφθασαν ἤδη παρὰ τὸν τάφον αἱ Μυροφόροι καὶ ἀναβλέψασαι βλέπουσιν ὅτι ὁ λίθος ἦτο ἤδη ἀποκεκυλισμένος· εἰσῆλθον καὶ βλέπουσι κενὸν τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο ὁ Κύριος· καὶ ἄγγελοι δύο ἀστραπηβόλοι τὴν θέαν ἀνήγγειλαν αὐταῖς τὴν ἀνάστασιν καὶ ὑπέμνησαν τὴν οὕτως ἐνδόξως πραγματωθεῖσαν πρόρρησιν τοῦ Ἰησοῦ πρὸς αὐτὰς ὅτε ἀκόμη ἀνεστρέφοντο ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ.

Ἡ πίστις τῶν ἁγίων γυναικῶν καὶ ἡ ἀφοσίωσις αὐτῶν εἰς τὸν Χριστὸν ἠμείφθη οὕτω πλουσίως. Πρῶται αὐταὶ ἔλαβον τὸ χαρμόσυνον τῆς ἀναστάσεως ἄγγελμα, καὶ αὐταὶ ἠξιώθησαν πρῶται νὰ μεταδώσωσιν αὐτὸ εἰς τοὺς Ἀποστόλους καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς σὺν αὐτοῖς. Πρώτη μάλιστα ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ εἶναι καὶ ἡ ἰδοῦσα καὶ προσκυνήσασα τὸν ἀναστάντα Κύριον.

«Διὰ γυναικὸς ἐρρύη τὰ φαῦλα», εἶπεν ὁ Θεόφιλος χαιρεκάκως δοκιμάζων τὴν Κασσιανήν, καὶ «Ἀλλὰ καὶ διὰ γυναικὸς πηγάζει τὰ κρείττω», ἀπήντησε σοφῶς καὶ δικαίως ἡ μεγάλη ἱέρεια τῆς χριστιανικῆς ποιήσεως. Ἀφ᾽ ὅτου ἡ προμήτωρ Εὔα παραπεισθεῖσα ὑπὸ τοῦ ὄφεως ἐγένετο αἰτία τῆς πτώσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, μέγα πλῆθος ἁγίων γυναικῶν ἐξιλέωσαν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Ἀνθρωπότητος τὴν ἐνοχὴν τῆς προμήτορος, ἣν ἡ θεοτόκος Παρθένος καὶ ἦρε τελείως διὰ τοῦ ἐξ αὐτῆς ἐνανθρωπήσαντος Λόγου τοῦ Θεοῦ. Μεταξὺ τῶν μεγάλων τούτων καὶ ἱερῶν γυναικῶν περιφανεστάτην θέσιν κατέχουσιν αἱ ἅγιαι Μυροφόροι· διὰ τῆς ἀκλονήτου αὐτῶν πίστεως εἰς τὸν Λυτρωτὴν καὶ διὰ τῆς ἀπεριορίστου αὐτῶν πρὸς Ἐκεῖνον στοργῆς καὶ ἀφοσιώσεως ἐχάραξαν τὴν ὁδὸν δι᾽ ἧς ἡ φυσικὴ ἀδυναμία τοῦ φύλου αὐτῶν μεταβάλλεται εἰς δύναμιν, ἡ ἐκ τῆς ἀδυναμίας ταπείνωσις μεταβάλλεται εἰς ἀνυπέρβλητον ἠθικὸν μεγαλεῖον, καὶ ἀπέδειξαν ἑαυτὰς τὰ «ἀσθενῆ τοῦ κόσμου», ἅτινα «ἐξελέξατο ὁ Θεὸς ἵνα καταισχύνῃ τὰ ἰσχυρά». Τίς ἀγνοεῖ τὰ ἀναρίθμητα κατορθώματα τῆς γυναικείας δράσεως ὅταν αὕτη χειραγωγῆται ὑπὸ τῆς ζώσης εἰς τὸν Ἐσταυρωμένον πίστεως; καὶ τίς δὲν θαυμάζει τὴν καρτερίαν μεθ᾽ ἧς τρυφεραὶ παρθένοι καὶ πάσης ἡλικίας γυναῖκες ἐν τοῖς χρόνοις τῶν διωγμῶν ὑπέμειναν ἀνεκδιήγητα μαρτύρια διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ; καὶ τίς δὲν συμμερίζεται τὸν πρὸς τὰς χριστιανὰς γυναῖκας θαυμασμὸν τοῦ ἐθνικοῦ Λιβανίου, ἀνακράξαντός ποτε «Παπαῖ, οἶαι παρὰ τοῖς χριστιανοῖς γυναῖκές εἰσιν!», ὅταν λάβῃ πρὸ ὀφθαλμῶν ὡς ἐκεῖνος ὅτι εἷς Βασίλειος καὶ εἷς Γρηγόριος καὶ εἷς Χρυσόστομος καὶ εἷς Αὐγουστῖνος κατὰ μέγα μέρος ὀφείλουσι τὸ ὑπέρλαμπρον αὐτῶν μεγαλεῖον εἰς τὴν ἀφοσίωσιν τῶν ἁγίων αὐτῶν μητέρων;

Ναί, ἡ ὁδὸς τοῦ ἀληθινοῦ τῆς γυναικὸς μεγαλείου εἶναι ἐκείνη, ἣν ἐβάδισαν πρῶται αἱ ἅγιαι Μυροφόροι· ἡ ὁδὸς τῆς ἀφοσιώσεως

εἰς τὸν θεάνθρωπον Σωτῆρα, καὶ ἡ κατὰ φυσικὴν ἀκολουθίαν ἐφαρμογὴ τοῦ παραδείγματος καὶ τῶν διδαγμάτων Αὐτοῦ πρὸς πάσας τὰς διευθύνσεις πρὸς ἃς κατευθύνεται ἡ δρᾶσις τῆς γυναικός, ἐν τῷ οἴκῳ πρῶτον, ὅστις ὑπ' αὐτῆς μόνης δύναται νὰ μεταβληθῇ εἰς παράδεισον, ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἔπειτα, ἧς τὴν χριστιανικότητα καὶ τὸν πολιτισμὸν αὐτὴ μάλιστα ἀνυψοῖ καὶ σφραγίζει, καὶ ἐν τῷ εὐρυτέρῳ κύκλῳ τῆς Πατρίδος ἔπειτα καὶ τέλος τῆς ὅλης Ἀνθρωπότητος, ἐν οἷς ὁ κλῆρος αὐτῆς εἶναι ὁ τοῦ ἀφωσιωμένου, καρτερικοῦ, συνετοῦ, δικαίου, φιλανθρώπου, ἠρέμου, ψυχραίμου συμβούλου καὶ παραστάτου τοῦ ἀνδρός, τοῦ ἀρχῆθεν πεπλασμένου ἵνα ἡγῆται καὶ πρωταγωνιστῇ ἐν τῇ σταδιοδρομίᾳ τῆς ζωῆς, ὁ κλῆρος τοῦ δικαίου καὶ χρηστοῦ Ἀριστείδου παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ ἀρχικοῦ ἀλλ' οὐχὶ σπανίως καὶ βιαίου καὶ ἀδίκου Θεμιστοκλέους.

ΟΜΙΛΙΑ ΣΥΝΤΟΜΟΣ
ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡ. ΤΩΝ ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ

Δύο εἶναι αἱ μεγάλαι φροντίδες, αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ ἀπασχολοῦν τὴν χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν. Ποία ἡ πρώτη; Μᾶς πληροφορεῖ ὁ σημερινὸς ἀπόστολος. Εἶναι ἡ τέλεσις τῆς θείας λατρείας καὶ ἡ ὑπηρεσία εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ. Ποία ἡ δευτέρα; Ἡ ὀργάνωσις τῆς φιλανθρωπίας πρὸς ἐπαρκῆ περίθαλψιν τῶν πτωχῶν, ἐφ' ὅσον οὗτοι εἶναι ἀνίκανοι πρὸς ἐργασίαν, ἢ ἐφόσον ἡ ἐργασία αὕτη δὲν φθάνει νὰ τοῖς δώσῃ πᾶσαν τὴν ἐπάρκειαν πρὸς θεραπείαν τῶν ἀπαραιτήτων εἰς τὴν καθημερινήν των χρείαν.

Τὸ πρῶτον ἔργον, ὡς ὑψηλότερον καὶ πνευματικώτερον, ὡς συνχεόμενον ἀμέσως πρὸς αὐτὴν τὴν ὑπόστασιν καὶ τὴν θεμελιώδη ἠθικὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας, ἐφύλαξαν διὰ τὸν ἑαυτόν των αὐτοὶ οἱ ἀπόστολοι. Καὶ ἡ φιλότιμος καὶ ἁγία αὕτη παράδοσις ἐσυνεχίσθη διὰ τῶν αἰώνων. Οἱ ἐπίσκοποι, τελετουργοὶ τῆς Ἐκκλησίας, ἦσαν ἐνταυτῷ καὶ εὐαγγελικοὶ διδάσκαλοι. Καλούμενοι οἱ πιστοὶ διὰ νὰ λειτουργηθοῦν, ἐκαλοῦντο συγχρόνως καὶ διὰ νὰ διδαχθοῦν. Καὶ τὸ κήρυγμα, τροφὴ καθημερινή, καθῆκον ἀδιάλειπτον, ἐπεξετείνετο εἰς πᾶσαν συνάθροισιν τῶν πιστῶν, οἵτινες δὲν ἐβαρύνοντο νὰ ἀκούουν,

ὅπως οἱ ποιμένες δὲν ἐκουράζοντο νὰ διδάσκουν. Ἐὰν δὲ ἐθριάμβευσεν ἡ χριστιανικὴ πίστις καὶ ἐκραταιώθη ἡ χριστιανικὴ ἐλπὶς καὶ ἐνικήθη ἡ πλάνη καὶ ἐπεβλήθησαν αἱ χριστιανικαὶ ἀντιλήψεις καὶ ὑπεχώρησεν ἡ παλαιὰ κτίσις εἰς τὴν νέαν, τὴν ἐν Χριστῷ, τοῦτο εἶναι γνωστὸν ποῦ ὀφείλεται. Ὀφείλεται εἰς τὸν κηρύττοντα κλῆρον, ὅστις συγχρόνως ἐφρόντιζε νὰ εἶναι ὁ βίος του σύμφωνος πρὸς τοὺς λόγους του, καὶ εἰς τοὺς καλοὺς καὶ εὐσεβεῖς χριστιανούς, οἱ ὁποῖοι ὄχι μόνον προσέτρεχον διὰ νὰ ἀκούσωσι μὲ προθυμίαν, ἀλλὰ καὶ προσεπάθουν νὰ συμμορφώνουν τὸν ὅλον βίον των σύμωνα μὲ τὰ διδάγματα τοῦ Εὐαγγελίου.

Τί χρειαζόμεθα λοιπὸν καὶ σήμερον; Τὸν κλῆρον τὸν ἐνάρετον καὶ τὸν πρόθυμον πρὸς διδασκαλίαν· ἀλλὰ καὶ τὸν λαόν, ὅστις νὰ ἀγαπᾷ τὸν θεῖον λόγον, νὰ μὴ περιορίζεται δὲ μέχρι τῆς ἀκοῆς, ἀλλὰ καὶ νὰ καταβάλλῃ πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως μετουσιώνῃ εἰς τὴν ψυχήν του τὰ διδάγματα καὶ ρυθμίζῃ κατ᾿ αὐτὰ τὰς σκέψεις του, τὰς πεποιθήσεις του, τοὺς πόθους του, τὰ αἰσθήματά του, τὰ ἔργα του.

Θὰ εἶναι τοῦτο εἰς δόξαν τῆς Ἐκκλησίας; Ἀλλὰ θὰ εἶναι καὶ εἰς ὄφελος καὶ τιμὴν καὶ κέρδος πρόσκαιρον καὶ αἰώνιον τῶν πιστῶν. Διότι ἐὰν ἀληθὲς ἀγαθὸν εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον δὲν ἀφαιρεῖται ἀπὸ τὰς περιπετείας καὶ δυσμενείας τοῦ βίου καὶ δὲν ληστεύεται ἀπὸ τὸν τάφον, τὸ ἀγαθὸν τοῦτο ἀνήκει μόνον εἰς ὅσους μανθάνουν καὶ φυλάττουν τὰς θείας ἐντολάς. Καὶ ἐὰν ὑπάρχουν εὐχαριστήσεις τίμιαι καὶ ἁγναὶ καὶ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, τὰς ὁποίας κανὲν κῦμα καὶ καμμία ἐπίβουλος χεὶρ δὲν δύναται νὰ ἁρπάσῃ ἀπὸ τὸ ἱερὸν ἄσυλον τῆς ψυχῆς, ποῦ εἶναι καὶ αὗται ἐξησφαλισμέναι; Μόνον ἐκεῖ, ὅπου τηροῦνται αἱ ἐντολαί, καὶ ἔνθα ἡ ἀγάπη πρὸς τὰ θεῖα διδάγματα διαλύει τὰς κοσμικὰς ἀπάτας καὶ διατηρεῖ ἀδιάρρηκτον τὸν σύνδεσμον μετὰ τοῦ Θεοῦ.

Ἀλλ᾿ ἐὰν ἡ ἐντολὴ τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον εἶναι καὶ αὐτὴ πρώτη καὶ μεγάλη, καὶ τόσον, ὅσον αὐτὴ ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν Θεόν, διὰ νὰ δείξῃ μία πράγματι χριστιανικὴ ψυχὴ καὶ μία πράγματι χριστιανικὴ κοινωνία, ὅτι ἐπηρεάσθη ἀληθῶς ἀπὸ τοῦ λόγου καὶ τοῦ Εὐαγγελίου, ὀφείλει νὰ καλλιεργήσῃ εἰς τὸν βίον της τὴν παραμυθίαν πρὸς τοὺς πάσχοντας καὶ τὴν ἔμπρακτον βοήθειαν πρὸς τὰ παντοῖα εἴδη τῆς ἀνθρωπίνης ἀθλιότητος καὶ δυστυχίας. Καὶ ἐν τῇ

ἐπιτελέσει τοῦ καθήκοντος τούτου προέχει ἡ γενναία καὶ πρόθυμος ἐλεημοσύνη ἐκ μέρους τῶν ἀτόμων καὶ ἡ φιλάδελφος συμβολὴ τῆς κοινωνίας, ὥστε διὰ τῶν ἐπαρκῶν εἰσφορῶν της ὄχι νὰ παρέχωνται ἁπλῶς ψιχία τινὰ εἰς τοὺς στερουμένους, ἀλλὰ νὰ ἀνακουφίζωνται, ὅσῳ τὸ δυνατὸν εὐρυχωρότερον, αἱ ἀνάγκαι τῆς καθημερινῆς των συντηρήσεως.

Ἐπείνασαν εἰς τὴν ἔρημον τὰ πλήθη. Καὶ τί ἔκαμεν ὁ Χριστός; Τὰ ἐχόρτασεν ἀφθόνως, ὄχι μόνον μὲ ἄρτον, ἀλλὰ καὶ μὲ προσφάγιον. Καὶ ὁ σημερινὸς ἀπόστολος τί μᾶς πληροφορεῖ; Ὅτι οἱ ἀπόστολοι ὠργάνωσαν ἐξεπίτηδες τὴν εἰδικὴν ὑπηρεσίαν τῶν διακόνων ὄχι ἁπλῶς διὰ νὰ δίδῃ εἰς τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ κἄτι τι πρὸς συντήρησίν των, ἀλλὰ διὰ νὰ παρέχῃ ὅλα τὰ χρειαζόμενα, μὲ πλήρη δὲ δικαιοσύνην, χωρὶς οἱ μὲν νὰ λαμβάνουν περισσότερα, ἄλλοι δὲ ὀλιγώτερα.

Τὰ δύο ταῦτα παραδείγματα τί μᾶς διδάσκουν; Ὅτι καὶ ἡ Ἐκκλησία, καὶ ὑπὸ τὴν ἐπιστασίαν αὐτῆς, πᾶσα χριστιανικὴ κοινωνία, ἔχει καὶ τὰ φιλανθρωπικά της καθήκοντα καὶ τὰ φιλανθρωπικά της ἔργα. Τί δὲ μᾶς πληροφορεῖ ἡ ἱστορία; Ὅτι τὰ καθήκοντα καὶ τὰ ἔργα ταῦτα, πενιχρότατα πρὸ Χριστοῦ, ἤνθησαν καὶ ἐκαρποφόρησαν πλουσίως διὰ τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ἐνέπνευσαν ὅλας τὰς φιλανθρωπικὰς προσπαθείας καὶ ὅλα τὰ φιλανθρωπικὰ ὑπὲρ τῶν πτωχῶν καὶ τῶν ἐργατικῶν τάξεων νομοθετήματα, τὰ ὁποῖα τόσον ζωηρῶς ἀπασχολοῦν καὶ τὰς συγχρόνους κοινωνίας καὶ τὰ σύγχρονα Κράτη.

Θέλομεν λοιπὸν νὰ εἴμεθα γνήσιοι χριστιανοί; Ἂς ἀκούωμεν τὴν θείαν διδασκαλίαν διὰ νὰ τὴν ἐφαρμόζωμεν, καὶ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν ταύτην ἂς καταβάλλωμεν ἰδιάζουσαν προσπάθειαν διὰ τὴν βοήθειαν τῶν πτωχῶν καὶ στερουμένων ἀδελφῶν μας. Ἂς ἔχωμεν δ᾽ ὑπ᾽ ὄψιν μας, διὰ νὰ εἴμεθα προθυμότεροι, ὅτι ἡ εὐεργεσία αὕτη πρὸς τὸν πλησίον εἶναι ἀκόμη μεγαλειτέρα εὐεργεσία πρὸς τὸν ἑαυτόν μας. Διατί; Διότι, ὡς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, τὸ δίδειν εἶναι προτιμότερον ἀπὸ τὸ λαμβάνειν, καὶ διότι ἡ βοήθεια αὕτη, ἐὰν γίνεται διὰ τὸν ἄνθρωπον, ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ ὅμως θεωρεῖται ὡς ἔλεος πρὸς τὸ πρόσωπόν Του· πρόδηλον δὲ ὅτι κανεὶς δὲν εἶναι μακαριώτερος τοῦ εὐεργετήσαντος καὶ ἔχοντος χρεώστην του αὐτὸν τὸν καθολικὸν καὶ ὑπέρτατον μισθαποδότην καὶ κριτήν.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

Οἱ ἑλληνικοὶ ναοί.

«Ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθα, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ ἐν τῇ σκοτίᾳ μὴ μείνῃ» εἶπεν ὁ Κύριος. Καὶ εἰκότως ἡ Ἐκκλησία, ἰδίᾳ ἡ ἑλληνική, ἐν πλήρει συναισθήσει τοῦ ἔργου τῆς ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ θεμελιωτοῦ αὐτῆς ἀποκαλύψεως τῶν μυστηρίων τοῦ Θεοῦ, σύμβολον τοῦ φωτεινοῦ τούτου ἔργου κατέστησε τὸ φυσικὸν φῶς, τὸ τοσοῦτον ἄπλετον ἐν τῇ καθ᾽ ἡμᾶς Ἀνατολῇ. Τὸ ἄπλετον δὲ φῶς ὑπῆρξεν ἀνέκαθεν τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν τῶν ἑλληνικῶν τῆς χριστιανικῆς πίστεως ναῶν καὶ τοῦ κυριωτάτου αὐτῶν ρυθμοῦ, τοῦ βυζαντιακοῦ, οὗτινος τὸ ἀπαράμιλλον πρότυπον, ἡ ἐν ΚΠόλει ἁγία Σοφία, τοσοῦτον πλουσίως φωτίζεται, ὥστε ὁ μὲν θόλος αὐτῆς ἐχαρακτηρίσθη ὡς αὐτὸς ὁ φωτοβόλος οὐράνιος θόλος ὑπὸ τῆς μεγαλοφυΐας τῶν ἀρχιτεκτόνων ἄνωθεν καταβιβασθεὶς καὶ ἐπιτεθεὶς εἰς τὸ ὑπέρλαμπρον ἀριστοτέχνημα, ἐκ δὲ τοῦ ὅλου ναοῦ δὲν ἐκλείπει τὸ φῶς εἰμὴ ὅταν καὶ ἐν τῇ φύσει αὐτῇ, ἐπερχομένης τῆς νυκτός.

Ὑπὸ τὸ ζοφερὸν κράτος τῆς δουλείας τὸ ἑλληνικὸν Γένος ἀπέμαθε καὶ τὰς πατροπαραδότους ἀρχὰς τῆς οἰκοδομῆς τῶν εὐκτηρίων αὐτοῦ οἴκων· καὶ ἀπὸ τῆς παλιγγενεσίας καὶ ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ σχεδὸν οὐδεμία ἐλήφθη πρόνοια πρὸς ἐπάνοδον εἰς τὰ ἐθνικὰ πρότυπα, τὰ τοσοῦτον ἐναρμονιζόμενα πρὸς τὴν οὐσίαν τῆς πίστεως καὶ πρὸς τὸ φυσικὸν ἡμῶν περιβάλλον, ὅπου δὲ ᾠκοδομήθησαν ναοὶ ἐπὶ τῇ βάσει σχεδίων, ἀφείθη νὰ ἐπικρατήσωσιν ἐν τῷ καταρτισμῷ αὐτῶν ἰδέαι καὶ ἀρχαὶ ξέναι καὶ ἀλλότριαι πρὸς τὰς ἐθνικὰς ἡμῶν παραδόσεις, ἃς οἱ ἀρχιτέκτονες ἡμῶν ἐποτίσθησαν ἐν ταῖς σχολαῖς τῆς Δύσεως, ἐν αἷς ἐσπούδασαν.

Εἶναι καιρὸς νὰ στραφῶμεν καὶ ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ μετὰ στοργῆς πρὸς τὰ πάτρια ἡμῶν πρότυπα, καὶ νὰ διαμορφώσωμεν τὸν ἐθνικὸν ρυθμὸν τῶν ναῶν ἡμῶν σύμφωνον πρὸς τὸν ἀπαράμιλλον ρυθμὸν τῶν ἡμερῶν τῆς δόξης τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ εὑρίσκομεν ὀρθὰς τὰς ἐν τῷ παρὰ πόδας δημοσιευομένῳ ἐγγράφῳ τοῦ κ. Νομάρχου Ἀττικῆς σχετικὰς παρατηρήσεις.

Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ἐκκλησιαστικῶν
καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως.

«Λαμβάνω τὴν τιμήν, κ. Ὑπουργέ, νὰ ἀναφέρω πρὸς ἡμᾶς μίαν ἐντύπωσίν μου ἐκ τῶν ναῶν τοῦ νομοῦ Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας, τοῦ ὁποίου μέγα μέρος ἐσχάτως περιώδευσα διὰ λόγους καὶ σκοποὺς ὑπηρεσιακούς. Καὶ οἱ νέοι ἀκόμη ναοί, ὧν τινες ἀσυμπλήρωτοι ἔτι, οἰκοδομοῦνται ἐσωτερικῶς σκοτεινοί, ἔχοντες ἀντὶ μεγάλων παραθύρων μικρὰς ὀπάς. Τοιοῦτοι σκοτεινοὶ ναοί, εἰς χρόνους, καθ᾽ οὓς καὶ ἡ ὕαλος δὲν ἦτο τόσον ἄφθονος καὶ εὐθηνή, ἀλλὰ καὶ ὁ κατακτητὴς δὲν ἐπέτρεπεν εἰμὴ εἰς κρησφύγετα ἢ οἱονεὶ κρησφύγετα νὰ συνέρχωνται οἱ Ἕλληνες Χριστιανοί, ἠδύναντο νὰ ἐννοηθῶσι προσαρμοζόμενοι καὶ πρὸς τὰ μαῦρα τῶν δουλευόντων Ἑλλήνων συναισθήματα. Ἀλλὰ σήμερον, κ. Ὑπουργέ, νομίζω, ὅτι δὲν δικαιολογοῦνται ναοὶ σκοτεινοὶ ὑπὸ τὸ τόσον ἄφθονον φῶς τοῦ ἑλληνικοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος καὶ εἰς χρόνους ἐλευθερίας.

»Ὁ Θεὸς πρῶτον ἐδημιούργησε τὸ φῶς καὶ ἐν φωτὶ πρέπει νὰ λατρεύηται. Καὶ νομίζω, ὅτι ἡ ἐπὶ ὥρας ἐντὸς ζοφεροῦ συχνότατα ναοῦ παραμονὴ ἐν πλεί-

στοις ἁπλοϊκῶν ἀνθρώπων, μὴ δυναμένων ἐκ τῆς μορφώσεώς των νὰ ἀνθίστανται ἐρρωμένως κατὰ τῶν ἐντυπώσεων, δὲν συντελεῖ εἰς διάπλασιν ἠθικωτέρας κοινωνίας καὶ χριστιανικωτέρων ἠθῶν.

»Οἱ ναοὶ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ἦσαν φωτεινοί.

»Δὲν ὑποθέτω, ὅτι ὑπῆρξεν ὀλιγώτερον φωτεινὸς ὁ ὡραῖος κάλλει ὑπὲρ πάντας βροτούς, ὁ κοσμικώτατος Ἰησοῦς, ἐπὶ τὰ λαμπρὰ καὶ πολύτιμα ἱμάτια τοῦ ὁποίου ἔβαλον κλῆρον, ὥστε νὰ δοξάζηται ἐντὸς θολωτῶν κτιρίων ζοφερῶν.

»Διὰ ταῦτα παρακαλῶ ὑμᾶς νὰ διατάξητε ὅ,τι ἂν ἐγκρίνητε καλὸν καὶ προσῆκον. Ἐν τέλει δὲ ἀναφέρω προσθέτως, ὅτι συνέστησα εἰς μερικὰς κώμας καὶ κωμοπόλεις νὰ ἀντικαταστήσουν εἰς τὰ παράθυρα τῶν ναῶν τὰς μετὰ ὀπῶν πλάκας δι' ὑελοπινάκων.

Εὐπειθέστατος

ὁ νομάρχης

Εὐστράτιος Γ. Κουλουμβάκης»

Ἡ νεωτέρα ἑλληνικὴ ζωγραφική.

Ὅ,τι παρετηρήσαμεν ἀνωτέρω περὶ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τῶν νεωτέρων ἑλληνικῶν ναῶν φαίνεται ὅτι ἰσχύει κατ' ἀναλογίαν καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις κλάδοις τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν τέχνης.

Αἱ κατωτέρω δημοσιευόμεναι περὶ τῶν ἑλληνικῶν ἔργων τῆς ἐκθέσεως τοῦ ἑλληνογαλλικοῦ συνδέσμου κρίσεις καὶ ὑποδείξεις τοῦ περὶ τὰ τοιαῦτα ἁρμοδιωτάτου Γάλλου πρεσβευτοῦ κ. Δε-Μπιγύ, μαρτυροῦσιν ὅτι οἱ Ἕλληνες καλλιτέχναι δὲν ἠδυνήθησαν εἰσέτι παρά τινας ἐπαινετὰς προσπαθείας νὰ προσανατολισθῶσι πρὸς τὰς περικλεεῖς παραδόσεις τῆς ἐθνικῆς τέχνης καὶ τοῦ περιβάλλοντος ἐν ᾧ ζῶμεν, ἀλλὰ διατελοῦσιν ἀκόμη ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τῶν καλλιτεχνῶν τῆς Δύσεως, οἵτινες ὑπῆρξαν ἄμεσοι ἢ ἔμμεσοι αὐτῶν διδάσκαλοι.

Ἂς ἐλπίσωμεν ὅτι οἱ Ἕλληνες καλλιτέχναι, οἱ μὴ δυνηθέντες ἀφ' ἑαυτῶν νὰ εἰσέλθωσιν ὁριστικῶς εἰς τὴν ὁδὸν τῶν παραδόσεων τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν τέχνης, θὰ προσπαθήσωσι καὶ θὰ ἐπιτύχωσι τοῦτο νῦν, βλέποντες ὅτι καὶ τῶν ξένων αἱ γνῶμαι συμπίπτουσι πρὸς τὰς τῶν παρ' ἡμῖν ποθούντων νὰ ἴδωσιν ἀναπτυσσόμενον ἀνεπηρεάστως ἔξωθεν κατὰ πάσας αὐτοῦ τὰς ἐκφάνσεις τὸν ἐθνικὸν ἡμῶν βίον.

«***Συνήντησα εἰς τὰ ἑλληνικὰ ἔργα,*** εἶπεν ὁ κ. Δε-Μπιγύ, ***πολὺ ὀλίγον ἑλληνικὸν φῶς καὶ ἑλληνικὸν χρῶμα, καὶ περισσότερον γαλλικόν, ἀγγλικὸν καὶ ξένον ἐν γένει... Ἐν πάσῃ περιπτώσει, χωρὶς νὰ θέλω νὰ δώσω συμβουλάς, νομίζω ὅτι οἱ Ἕλληνες καλλιτέχναι πρέπει νὰ στραφῶσι μετὰ πολὺ μεγαλητέρας προσοχῆς πρὸς τὴν ὡραίαν πατρίδα των.***

»***Σεῖς οἱ Ἕλληνες ἔχετε δύο ἐνδόξους καὶ μεγάλας ἱστορικὰς περιόδους· ἔχετε ἀφ' ἑνὸς τὸν ἀρχαῖον καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸν βυζαντιακὸν πολιτισμόν. Ἀντὶ νὰ ζητῆτε τὰς ἐμπνεύσεις σας ἀλλοῦ ποδηγετήθητε ἀπ' αὐτούς. Ἐὰν ἐγὼ ἤμην Ἕλλην θὰ ἔστρεφον ὅλην τὴν προσοχήν μου εἰς τὸν βυζαντ. πολιτισμόν. Αὐτὸς εἶναι ὁ ἐθνικός σας πολιτισμός. Καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ θεοκρατική του ὄψις ὑπῆρξεν ὄργανον προαγωγῆς τοῦ ἔθνους σας. Λάβετε τὰς βάσεις τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ, ἀλλὰ προσκολλήθητε περισσότερον εἰς τὸν βυ-***

ζαντιακόν. Ἄλλως τε τί εἶναι ὁ σημερινὸς ἑλληνικὸς βίος εἰμὴ συνέχεια τοῦ βίου τῶν μέσων χρόνων; Μὴ τάχα δὲν σᾶς συνδέουσι πρὸς αὐτὸν καὶ πᾶσαι αἱ ἐθνικαί σας παραδόσεις;»

ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἐκκλησιαστικά.

Ι. Σύνοδος. — [Ἐν συνεχείᾳ τῶν μέτρων αὐτῆς ὑπὲρ τῆς χριστιανικῆς κοσμιότητος ἡ Ἱ. Σύνοδος ἀπέλυσεν ἔναγχος τὴν κατωτέρω ἐγκύκλιον:]

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ Πατρὸς καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Εἰς γνῶσιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου περιῆλθεν, ὅτι ἐπικρατεῖ εἴς τινα εἰσέτι τοῦ Κράτους μέρη ἔθιμον ξένον ἐντελῶς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, καθ' ὃ κατὰ τὴν Μ. Παρασκευὴν γίνεται χρῆσις λαϊκῶν ᾀσμάτων ἐν οἷς ὑπάρχουσι φράσεις καθαπτόμεναι τοῦ ἔθνους τῶν Ἑβραίων, ὅτι δὲ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα ἐξακολουθεῖ ἐνιαχοῦ νὰ γίνηται ἡ καῦσις τοῦ λεγομένου «ὁμοιώματος τοῦ Ἰούδα».

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος θεωρεῖ καθῆκον Αὐτῆς, ὅπως φέρῃ εἰς γνῶσιν πάντων τῶν χριστιανῶν ὅτι ἡ τήρησις τοιούτων ἐθίμων ἀντιβαίνει πρὸς τὴν βάσιν καὶ τὸ θεμέλιον τῆς πίστεως ἡμῶν, ἥτις εἶναι ἡ ἀρετὴ τῆς ἀγάπης ἐν γένει πρὸς πάντα ἄνθρωπον.

Πλὴν τούτου ὅμως καθηκόντως ὑποδεικνύει ἅμα ἡ Σύνοδος, ὅτι τὰ ἀντιχριστιανικὰ ταῦτα ἔθιμα συντελοῦσι τὰ μέγιστα καὶ εἰς τὴν δημιουργίαν ψυχρότητος μεταξὺ τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος καὶ τῶν συμπολιτῶν ἡμῶν Ἰσραηλιτῶν, οἱ ὁποῖοι κοινὴν σήμερον μεθ' ἡμῶν ἔχουσι τὴν πατρίδα καὶ τὰ αὐτὰ πρὸς αὐτὴν δικαιώματα καὶ καθήκοντα, ἐπ' οὐδενὶ δὲ λόγῳ ἐπιτρέπεται νὰ θίγηται ἡ φιλοτιμία αὐτῶν διὰ πράξεων καὶ φράσεων, αἵτινες εὐκόλως δύνανται νὰ ἐκληφθῶσιν ὡς προσβλητικαὶ διὰ τὸ ἔθνος τῶν Ἰσραηλιτῶν.

Τούτων πάντων ἕνεκεν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἔγνω, ἔχουσα πρὸ ὀφθαλμῶν τήν τε βάσιν τῆς χριστιανικῆς ἡμῶν πίστεως καὶ τὸ συμφέρον τῆς ἐν ὁμονοίᾳ συμβιώσεως τῶν τέκνων τῆς πατρίδος, ὅπως ῥητῶς ἀπαγορεύσῃ τὰ ἔθιμα ταῦτα, προτρέπεται δὲ πάντας εἰς ἀποφυγὴν τούτων.

Εἴη δὲ μεθ' ὑμῶν ἡ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον αὐτοῦ ἔλεος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Ἀπριλίου 1917.

† *Ὁ Ἀθηνῶν* ***Μελέτιος,*** *Πρόεδρος*

† *Ὁ Φαναρίου-Θεσσαλιώτιδος* ***Εὐθύμιος*** † *Ὁ Χαλκίδος-Καρυστίας* ***Χρύσανθος***
† *Ὁ Φθιώτιδος* ***Ἰάκωβος*** † *Ὁ Γυθείου-Οἰτύλου* ***Διονύσιος***

Ὁ β' γραμματεὺς Ἀρχιμ. ***Ἱερόθεος Μπόκολας.***

Ι. Μητρόπολις Ἀθηνῶν. — Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀθηνῶν ἐπιθυμῶν ἵνα ἡ Ἐκκλησία μετάσχῃ ἐνεργότερον τῆς ὑπὲρ τῶν πτωχῶν μερίμνης, δυνηθῇ δὲ

νὰ κατευθύνῃ ἐπὶ τὸ σκοπιμώτερον καὶ ἐπιτυχέστερον τὴν πολυειδῶς καὶ ζωηρότατα, εὐτυχῶς, ἰδίᾳ ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ ἐκδηλουμένην φιλανθρωπικὴν κίνησιν διὰ τῆς βαθμιαίας συγκεντρώσεως καὶ συστηματοποιήσεως αὐτῆς κατ' ἐνορίας, προέβη εἰς τὴν ἵδρυσιν «τμήματος φιλανθρωπίας» ἐν τῇ ἱ. Μητροπόλει καὶ «γενικοῦ φιλοπτώχου ταμείου», ἀπέλυσε δ' ἐπ' ἐσχάτων πρὸς τὸ πλήρωμα τῶν πιστῶν τῆς ἱ. Μητροπόλεως Ἀθηνῶν τὴν ἑξῆς ἐγκύκλιον.

ΜΕΛΕΤΙΟΣ

χάριτι Χριστοῦ Μητροπολίτης Ἀθηνῶν

παντὶ τῷ πληρώματι τῆς ἁγιωτάτης Μητροπόλεως χάρις καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν.

Ὁ ἑκουσίως πτωχεύσας δι' ἡμᾶς μονογενὴς τοῦ Θεοῦ Υἱὸς ηὐδόκησε τοὺς πτωχοὺς τοῦ κόσμου τούτου, τοὺς πεινῶντας καὶ διψῶντας καὶ γυμνητεύοντας, τοὺς ξένους, τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τοὺς φυλακισμένους νὰ ὀνομάσῃ ἀδελφοὺς Αὐτοῦ καὶ νὰ γνωρίσῃ εἰς ἡμᾶς ὅτι πᾶσαν ὑπὲρ αὐτῶν συμπαθείας ἐκδήλωσιν θεωρεῖ ὡς εἰς Αὐτὸν τὸν ἴδιον ἀναφερομένην καὶ ὅτι ὡς τοιαύτην θὰ ἀνταμείψῃ αὐτὴν ἐν τῇ μεγάλῃ ἡμέρᾳ τῆς ἀνταποδόσεως· «ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε, λέγει, ἑνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων ἐμοὶ ἐποιήσατε». Φιλάνθρωπος ὢν Ἐκεῖνος καὶ διὰ φιλανθρωπίαν ἀνείκαστον τὸν σταυρικὸν ὑπομείνας θάνατον, θέλει καὶ τοὺς μαθητὰς Αὐτοῦ φιλανθρώπους καὶ εἰδικώτερον φιλοπτώχους.

Οὐδὲν ἄρα συνιστᾷ τοσοῦτον τὸν ἀληθῆ χριστιανὸν ὅσον ἡ πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην δυστυχίαν συμπάθεια, οὐδὲ νοεῖται κοινωνία ἀληθῶς εἰς Χριστὸν πιστεύουσα ἄνευ μερίμνης διαρκοῦς ὑπὲρ τῶν «ἀδελφῶν Αὐτοῦ τούτων τῶν ἐλαχίστων».

Τὸ χριστιανικὸν τοῦτο γνώρισμα τῆς φιλανθρώπου καὶ φιλοπτώχου διαθέσεως δὲν λείπει, τῷ Θεῷ χάρις, ἀπὸ τῆς ἡμετέρας κοινωνίας. Ἔστωσαν τούτου ἀψευδῆ τεκμήρια τὰ παντοειδῆ ἄσυλα τῆς φιλανθρωπίας καὶ ἡ προθυμία ἀρχῶν καὶ ἀτόμων πρὸς ἀνακούφισιν τῆς ἀνθρωπίνης δυστυχίας. Ἐν τούτοις ἡ μὲν ἐπαιτεία, ἡ τὴν ἀνθρωπίνην ἀξίαν ἐξευτελίζουσα καὶ τὴν κοινωνίαν ἀφιλάνθρωπον καὶ ἀφιλόκαλον παριστάνουσα, σύρεται πυκνὴ εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ ἐν αὐτῇ ἔτι τῇ πρωτευούσῃ, ἡ δὲ ἐν ἀφανείᾳ στενάζουσα φιλότιμος πενία πολλάκις οὐδαμοῦ δύναται νὰ εὕρῃ παρηγορίας στήριγμα, ταῦτα δὲ πάντα διὰ τὴν ἔλλειψιν, ὡς ἡμεῖς νομίζομεν, ὀργανώσεως, δι' ἧς καὶ μόνης ἐν παντὶ κύκλῳ εἶναι δυνατὴ τῆς τελειότητος ἡ ἐπίτευξις.

Τοιαύτη τῆς φιλανθρωπίας ὀργάνωσις ἀπετέλει ἄλλοτε γνώρισμα οὐσιῶδες τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς. Ὁ ἐφημέριος τῆς ἐνορίας ἦτο ὁ φυσικὸς προστάτης τῶν πτωχῶν τῆς ἐνορίας του καὶ τὸ ἐνοριακὸν ταμεῖον ἦτο συγχρόνως καὶ φιλόπτωχον ταμεῖον. Σήμερον ὅμως ὁ μὲν ἐφημέριος οὐδὲ νομίζει περιλαμβανομένην εἰς τὸν κύκλον τῶν καθηκόντων του τὴν ὑπὲρ τῶν πτωχῶν τῆς ἐνορίας του μέριμναν, τὸ δὲ ἐνοριακὸν ταμεῖον, καὶ ὅταν ἀκόμη εὐπορῇ, δὲν θεωρεῖ ὑποχρέωσίν του τὴν περίθαλψιν τῶν πτωχῶν τῆς ἐνορίας, ἀρκούμενον εἰς ἀναγραφὴν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ αὐτοῦ μικροῦ τινος κονδυλίου διὰ μικροελεημοσύνας.

Τὴν καθυστέρησιν ταύτην τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ ἔργῳ τῆς φιλανθρωπίας θέλοντες νὰ ἐπανορθώσωμεν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐκ τῶν καιρικῶν ἐν τῷ παρόντι πε-

ριστάσεων ὑπερπλεονάζουσαν ἀνθρωπίνην δυστυχίαν κατὰ τὸ δυνατὸν πληρέστερον ἀνακουφιζομένην ἐπιθυμοῦντες νὰ ἴδωμεν, ἀποφασίζομεν τὴν σύστασιν «Ἐνοριακοῦ Φιλοπτώχου Ταμείου» εἰς ἑκάστην ἐνορίαν τῆς ἡμετέρας δικαιοδοσίας, μὲ προορισμὸν τὴν ἀνακούφισιν τῶν δυστυχούντων ἐν τῇ ἐνορίᾳ.

Ἐπειδὴ δὲ καὶ πέραν τῶν ἐνοριακῶν ὁρίων ὑπάρχει εὐρὺ στάδιον φιλανθρωπίας καὶ φιλοπτωχίας, ἱδρύομεν ἐν τῇ ἱερᾷ Μητροπόλει «Γενικὸν Φιλόπτωχον Ταμεῖον», μὲ προορισμὸν τὴν θεραπείαν τῶν γενικωτέρων τῆς πτωχείας ἀναγκῶν.

Τά τε ἐνοριακὰ καὶ τὸ «Γενικὸν Φιλόπτωχον Ταμεῖον» θὰ διευθύνωνται ἕκαστον ὑπὸ ἰδίας Ἐπιτροπῆς, πάντα δὲ ὁμοῦ θὰ διατελῶσιν ὑπὸ τὴν γενικὴν ἐποπτείαν τοῦ ἐν τῇ Μητροπόλει Τμήματος τῆς Φιλανθρωπίας, ὑπὸ τοῦ ὁποίου ἰδιαιτέρα θὰ καταβληθῇ φροντὶς ὅπως τὸ καταρτιζόμενον ἐκκλησιαστικὸν σύστημα φιλανθρωπίας ἁρμονισθῇ οὕτω μετὰ τῶν ἤδη ὑπαρχόντων καὶ δρώντων φιλανθρωπικῶν ἀσύλων, συλλόγων ἢ ἐπιτροπῶν, ὥστε, εἰ δυνατόν, ἡ φιλανθρωπία ἐν Ἀθήναις μάλιστα καὶ Πειραιεῖ νὰ ἐμφανίζεται ὡς μία ἑνιαία ὀργάνωσις.

Καὶ τὰς μὲν λεπτομερείας τοῦ καταρτισμοῦ καὶ τῆς διοικήσεως τῶν φιλοπτώχων ταμείων διαλαμβάνει ὁ περὶ τούτων εἰδικὸς κανονισμός. Ἡμεῖς δὲ κεφαλαιωδῶς τὰ κατὰ τὴν σύστασιν τῶν ταμείων τούτων πρὸς τὸ χριστεπώνυμον πλήρωμα ἐξαγγέλλοντες, πεποιθότως φρονοῦμεν ὅτι δίδομεν ἀφορμὰς πρὸς ἐκδήλωσιν πληρεστέραν τῶν φιλανθρώπων αἰσθημάτων καὶ φιλοπτώχων διαθέσεων τῆς ἡμετέρας κοινωνίας εἰς δόξαν Χριστοῦ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν, ὅστις διὰ φιλανθρωπίαν ἄφατον ὑπέμεινεν ὑπὲρ ἡμῶν ἑκουσίως τὸ πάθος καὶ τὸν σταυρόν.

Αὐτοῦ ἡ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Ἀπριλίου 1918.

† ***Ὁ Ἀθηνῶν*** ἐν Χριστῷ εὐχέτης.

Εἰς τὴν ἐγκύκλιον ταύτην ἐπισυνήφθη καὶ ὁ ἐφεξῆς «Κανονισμὸς τῶν ἐκκλησιαστικῶν φιλοπτώχων ταμείων τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀθηνῶν».

1. Εἰς ἑκάστην ἐνορίαν θὰ ὑπάρχῃ Ταμεῖον ὀνομαζόμενον «Ἐνοριακὸν φιλόπτωχον Ταμεῖον» μὲ προορισμὸν τὴν ἀνακούφισιν τῶν πτωχῶν τῆς Ἐνορίας.

2. Ἕκαστον ἐνοριακὸν φιλόπτωχον Ταμεῖον διοικεῖται ὑπὸ ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τῶν ἐφημερίων ἢ τοῦ ἐφημερίου τῆς ἐνορίας, ἑνὸς μέλους τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τῆς ἐνορίας ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ἐκλεγομένου, καὶ τριῶν ἕως πέντε κυριῶν κατοίκων τῆς ἐνορίας, διὰ γράμματος τοῦ Μητροπολίτου διοριζομένων. Τῆς ἐπιτροπῆς προεδρεύει ὁ ἐφημέριος, καὶ ἐπὶ πλειόνων ἐφημερίων τὸν προεδρεύοντα διορίζει ὁ Μητροπολίτης. Τὸν ταμίαν προτείνει ἐκ τῶν μελῶν της ἡ ἐπιτροπὴ καὶ διορίζει ὁ Μητροπολίτης.

3. Πόροι τοῦ ἐνοριακοῦ φιλοπτώχου ταμείου εἶνε: 1) Τὸ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ ἐνοριακοῦ ναοῦ ἀναγραφόμενον κονδύλιον ὑπὲρ τῶν πτωχῶν. 2) Αἱ εἰσπράξεις τοῦ ὑπὲρ τῶν πτωχῶν κυτίου, τὸ ὁποῖον κρατεῖ εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ ἓν τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς, ἐντεταλμένον ὑπ' αὐτῆς κατὰ τὰς ἐν τῷ ναῷ συναθροίσεις τῶν πιστῶν. 3) Αἱ εἰσπράξεις τῶν παρὰ τὴν θύραν τοῦ ναοῦ ἢ καὶ ἀλλαχοῦ τῆς ἐνορίας τοποθετημένων κυτίων ὑπὲρ τῶν πτωχῶν. 4) Αἱ αὐθόρμητοι ἢ κατὰ πρόκλησιν τῆς ἐπιτροπῆς τακτικαὶ ἢ ἔκτακτοι εἰσφοραὶ τῶν ἐνοριτῶν. 5) Αἱ αὐθόρμητοι εἰσφοραὶ ἢ δωρεαὶ οἱωνδήποτε φιλοπτώχων.

4. Οἱ πόροι τοῦ ἐνοριακοῦ φιλοπτώχου ταμείου διατίθενται ἀποκλειστικῶς

διὰ τὸ ἔργον τῆς περιθάλψεως τῶν πτωχῶν τῆς ἐνορίας, εἴτε τῶν διαρκῶς ἐν αὐτῇ κατοικούντων, εἴτε τῶν προσωρινῶς ἐν αὐτῇ παρεπιδημούντων. Εἰδικώτερον τὸ ἐνοριακὸν φιλόπτωχον ταμεῖον βοηθεῖ εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος, τακτικῶς ἢ ἐκτάκτως, τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην βοηθείας μονίμου ἢ προσωρινῆς ἐνορίτας, χορηγεῖ ἐνδύματα εἰς τοὺς γυμνητεύοντας καὶ φάρμακα καὶ περίθαλψιν ἰατρικὴν εἰς τοὺς ἀσθενοῦντας, φροντίζει περὶ εἰσαγωγῆς εἰς τὰ εἰδικὰ ἄσυλα τῆς φιλανθρωπίας τῶν ἐχόντων ἀνάγκην αὐτῶν, προνοεῖ περὶ τῶν ὀρφανῶν, ἀναζητεῖ ἐργασίας διὰ τοὺς δυναμένους νὰ ἐργασθῶσι καὶ ἐν γένει μεριμνᾷ πρὸς ἀνακούφισιν παντὸς ἐν τῇ ἐνορίᾳ ἔχοντος ἀνάγκην ὑλικῆς ἢ ἠθικῆς βοηθείας.

5. Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει θὰ ὑπάρχῃ ταμεῖον ὀνομαζόμενον «Γενικὸν φιλόπτωχον Ταμεῖον» μὲ προορισμὸν τὴν σύνδεσιν εἰς ἑνιαῖον σύνολον τῶν ἐπὶ παντὸς μέρους φιλοπτώχων ταμείων.

6. Τὸ «γενικὸν φιλόπτωχον Ταμεῖον» διοικεῖται ὑπὸ τριμελοῦς ἐπιτροπῆς διοριζομένης διὰ γράμματος τοῦ Μητροπολίτου.

7. Πόροι τοῦ «γενικοῦ φιλοπτώχου Ταμείου» εἶνε: 1) τὸ ἐν τῷ ἐτησίῳ προϋπολογισμῷ τῶν ἱερῶν Μονῶν καὶ τῶν ἐνοριακῶν ναῶν τῆς Μητροπολιτικῆς δικαιοδοσίας ἀναγραφόμενον ὑπὲρ αὐτοῦ κονδύλιον. 2) ποσοστὸν 10 % ἐκ τῶν εἰς χρῆμα προσόδων ἑκάστου «ἐνοριακοῦ φιλοπτώχου Ταμείου». 3) αἱ αὐθόρμητοι ἢ κατὰ πρόκλησιν εἰσφοραὶ καὶ αἱ δωρεαὶ τῶν ὁπουδήποτε φιλανθρώπων.

8. Τὸ «γενικὸν φιλόπτωχον Ταμεῖον» 1) ἐπιβοηθεῖ τὰ ἐνοριακὰ φιλόπτωχα ταμεῖα, ὅσα δὲν ἐπαρκοῦσιν ἐκ τῶν ἰδίων πόρων πρὸς θεραπείαν τῶν ἐνοριακῶν αὐτῶν ἀναγκῶν. 2) μεριμνᾷ διὰ τοὺς ἐν φυλακαῖς ὑπὸ ἔποψιν ὄχι μόνον οἰκονομικῆς ἀνακουφίσεως, ἀλλὰ καὶ θρησκευτικῆς διδασκαλίας. 3) χορηγεῖ βοηθήματα ἔκτακτα πρὸς διαμονὴν προσωρινὴν ἢ ἀναχώρησιν τῶν ἐν Ἀθήναις παρεπιδήμων ἀπόρων. 4) παρέχει βοηθήματα εἰς μαθητὰς ἀπόρους, καὶ 5) ἐν τῷ μέτρῳ τῶν δυνάμεών του ἐξυπηρετεῖ τὸ ἐν γένει ἔργον τῆς φιλανθρωπίας.

9. Πρὸς ὁμαλὴν καὶ σκόπιμον καὶ ἑνιαίαν λειτουργίαν τοῦ «γενικοῦ» καὶ τῶν «ἐνοριακῶν φιλοπτώχων Ταμείων» ὑπάρχει ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει «Τμῆμα Φιλανθρωπίας», ἔχον ὡς ἔργον τὴν ἐποπτείαν καὶ διεύθυνσιν τοῦ ὅλου ἔργου τῆς φιλανθρωπίας ἐν ὅλῃ τῇ δικαιοδοσίᾳ τῆς Μητροπόλεως Ἀθηνῶν.

10. Τὸ «Τμῆμα Φιλανθρωπίας» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ἐποπτεῦον καὶ διευθῦνον τὰ ἐκκλησιαστικὰ φιλόπτωχα Ταμεῖα, θέλει μεριμνᾷ ὅπως ἡ δρᾶσις τούτων ἐναρμονίζηται κατὰ τὸ δυνατὸν πρὸς τὰ ἐν γένει φιλανθρωπικὰ καθιδρύματα, ἄσυλα, συλλόγους, ἐπιτροπάς, εἰς τρόπον ὥστε τὸ σύνολον τῆς φιλανθρωπικῆς δράσεως ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς Μητροπολιτικῆς δικαιοδοσίας νὰ παρουσιάζεται ἑνιαίως ἀντιμετωπίζον τὴν ἀνθρωπίνην δυστυχίαν ὑπὸ πάσας αὐτῆς τὰς μορφὰς καὶ κατὰ τὸ δυνατὸν ἐν δικαίᾳ μοίρᾳ ἰσότητος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Ἀπριλίου 1918.

† ***Ὁ Ἀθηνῶν ΜΕΛΕΤΙΟΣ***

Τὸ μνημόσυνον τῶν ἡρώων τῆς Ἀλαμάνας. — [Ἡ σύμπτωσις κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τοῦ ἁγίου Πάσχα πρὸς τὴν ἐπέτειον τοῦ μαρτυρικοῦ θανάτου τοῦ Ἀθανασίου Διάκου καὶ τῶν συναγωνιστῶν αὐτοῦ ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην ὅπως διατάξῃ διὰ τῆς κατωτέρω ἐγκυκλίου τὴν τέλεσιν μνημοσύνων ὑπὲρ αὐτῶν ἐν πᾶσι τοῖς ναοῖς τῆς ἱ. Μητροπόλεως Ἀθηνῶν. Ἀφ' ὅτου ὑπὸ τὸ ἱερὸν σύνθημα «Μάχου ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος» ἐξηγέρθη τὸ Ἑλλη-

νικὸν εἰς ἀγῶνα ὑπὲρ τῶν ὅλων, οἱ ἁγιάσαντες τὸν ἀγῶνα τοῦτον διὰ τῆς ἑαυτῶν θυσίας καὶ διὰ τοῦ αἵματος αὐτῶν καταρδεύσαντες καὶ αὐξήσαντες τὸ ἱερὸν τῆς ἐθνικῆς πίστεως καὶ ἐλευθερίας δένδρον εἶναι ἄξιοι καὶ ταύτης καὶ πάσης τιμῆς καὶ ἐν παντὶ καιρῷ μάλιστα δ' ἐν τῷ παρόντι, ὅτε ἡ Φυλὴ συνεχίζουσα τὸ μέγα ἐκείνων ἔργον βαδίζει ὑπὸ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐν ἀπολύτῳ πεποιθήσει ἐπὶ τὸ δίκαιον τοῦ ἀγῶνός της εἰς ὁλοκληρωτικὴν πραγμάτωσιν τῶν ἀγαθῶν καὶ μεγάλων περὶ τοῦ μέλλοντος αὐτῆς βουλευμάτων τῆς θείας Προνοίας].

ΜΕΛΕΤΙΟΣ

Χάριτι Χριστοῦ Μητροπολίτης Ἀθηνῶν

τοῖς εὐλαβεστάτοις ἐφημερίοις τῆς ἁγιωτάτης Μητροπόλεως χάριν καὶ εἰρήνην ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν.

Ἡ 22 τρέχοντος εἶναι ἡ ἐπέτειος τοῦ μαρτυρικοῦ θανάτου τοῦ ἥρωος τῆς Ἀλαμάνας Ἀθανασίου Διάκου, ὅστις μὲ τοὺς «δεκοκτὼ λεβέντες» του ἔγραψε παρὰ τὴν γέφυραν τοῦ Σπερχειοῦ μίαν τῶν ἀθανάτων σελίδων τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας.

Τὴν ἐπέτειον ταύτην, συμπίπτουσαν κατὰ τὸ τρέχον ἔτος μὲ τὴν λαμπροφόρον ἑορτὴν τῆς ἐκ νεκρῶν ζωηφόρου Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου, εἶναι δίκαιον νὰ τιμήσωμεν ἰδιαιτέρως καὶ διὰ τὴν σύμπτωσιν πρὸς τὴν μεγάλην ἑορτὴν καὶ διὰ τὴν ἀνάγκην νὰ ἐπικοινωνήσωμεν μετὰ τῶν ψυχῶν τῶν ἀθανάτων ἡρώων ὑπὸ τὰς παρούσας μεγάλας ἐπίσης ἐθνικὰς στιγμάς.

Ἐντελλόμεθα ὅθεν ὑμῖν ἵνα κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν τῆς Κυριακῆς τῆς Ἀναστάσεως κατὰ τὴν μεγάλην εἴσοδον τῶν Τιμίων Δώρων μνημονεύσητε: «***τοῦ ὑπὲρ Πίστεως καὶ Πατρίδος ἀγωνισαμένου καὶ μαρτυρικῶς τελευτήσαντος Ἀθανασίου Διάκου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἡρώων***», οἱ δὲ κηρύττοντες ἀναπτύξωσι πρὸς τὸν λαὸν δι' ὀλίγων λέξεων τὴν σημασίαν τῆς ἐπετείου ταύτης πρὸς τιμὴν μὲν τῶν ἡρώων, τόνωσιν δὲ τοῦ ἐθνικοῦ τῶν πιστῶν φρονήματος.

Ἡ χάρις τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Ἀπριλίου 1918.

† ***Ὁ Ἀθηνῶν*** ἐν Χριστῷ εὐχέτης

— Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς τὰς ἡμέρας τῆς μ. ἑβδομάδος καὶ τοῦ Πάσχα διῆλθεν εἰς Βογιάτιον, ξενιζόμενος ἐν τῇ ἐπαύλει τοῦ κ. Ἐμπειρίκου. Ἁπάσας τὰς ἱερὰς ἀκολουθίας, ἃς ἐτέλεσεν ὁ πρωτοσύγκελλος τῆς ἱ. Μητροπόλεως κ. Π. Φωστίνης, βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ διακόνου κ. Παρθ. Πολάκη, παρηκολούθησε μετ' εὐλαβείας ἀκραιφνοῦς, ἀναγινώσκων ἅμα καὶ τὸν ἑξάψαλμον καὶ τὰς προφητείας καὶ τὰς περικοπὰς τῶν ἀποστόλων. Τὸ γεγονὸς τοῦτο προσέδωκεν ἰδιαιτέραν αἴγλην εἰς τὴν ὅλην διεξαγωγὴν τῶν τελετῶν. Ἀλλὰ καὶ τῶν παραστάντων χωρικῶν ἡ συγκίνησις ὑπῆρξε μεγάλη, διότι ἔβλεπον μεταξὺ αὐτῶν τὸν Ἕλληνα πρωθυπουργόν, ὡς ἕνα τῶν πολλῶν παριστάμενον ἐν τῷ ναΐσκῳ τοῦ χωρίου καὶ συμπροσευχόμενον μετ' αὐτῶν.

— Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης ἀπηύθυνεν ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου τὰ ἑξῆς τηλεγραφήματα:

Πρὸς τὸν ἀγωνιζόμενον στρατόν.

«Χριστὸς Ἀνέστη! Ἐξ ὀνόματος τῆς Ἐκκλησίας ἀπευθύνω πρὸς ὑμᾶς, τὰ ὑπὸ τὰ ὅπλα τέκνα αὐτῆς θερμὸν χαιρετισμὸν ἀγάπης καὶ τιμῆς ἐν Χριστῷ Ἀναστάντι.

»Ἀνατείνων τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανόν, ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ πάντας ὑμᾶς καὶ τοὺς γενναίους συμμάχους σας τὴν χάριν καὶ τὴν εὐλογίαν τοῦ Ἀναστάντος Μεγάλου Θεοῦ ἡμῶν, τοῦ συντρίψαντος τὸ κράτος τῆς ἀδικίας διὰ νὰ ζήσωσιν ἐπὶ τῆς Γῆς ἐλεύθερα ἐν εἰρήνῃ καὶ δικαιοσύνῃ τὰ ἔθνη καὶ τὰ ἄτομα.

»Ὁ νοῦς καὶ ἡ καρδία πάντων ἡμῶν φέρεται πρὸς ὑμᾶς, τοὺς ἐλευθερωτὰς τῶν δούλων ἀδελφῶν μας, πάντοτε μέν, ἐξαιρετικῶς δὲ κατὰ τὴν μεγάλην ταύτην ἡμέραν τῆς νίκης τοῦ δικαίου κατὰ τῆς ἀδικίας. Κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην συμπίπτει ἐφέτος καὶ ἡ 97η ἐπέτειός τοῦ ἡρωϊκοῦ θανάτου τοῦ Ἀθανασίου Διάκου καὶ τῶν δεκαοκτὼ γενναίων του εἰς τὴν γέφυραν τῆς Ἀλαμάνας.

»Συνεχίζετε σεῖς τὸν ἀγῶνα τὸν ὁποῖον ἐκεῖνοι ἤρχισαν. Διὰ τοῦ θεοφιλοῦς ἀγῶνός σας θὰ ἀσφαλίσητε εἰς τὸν ἑαυτόν σας, ὅπως καὶ ἐκεῖνοι ἠσφάλισαν εἰς ἑαυτούς, τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς φυλῆς, τὸν αἰώνιον ἔπαινον, καὶ τὸν ἀμαράντινον τῆς δόξης στέφανον, ὃν θὰ ἀποδώσῃ κατὰ τὴν Μεγάλην Ἡμέραν ὁ Δίκαιος Κριτὴς εἰς πάντας τοὺς ἀγωνιστὰς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ δικαίου».

Πρὸς τὸν Μακαρ. Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας.

«Χριστὸς ὁ ἀναστὰς πληρώσαι πάσης χαρᾶς τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα».

Πρὸς τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον Κύπρου.

«Ἐπὶ μεγάλῃ ἑορτῇ ἀναστάσεως ἀπευθύνω ἐγκάρδιον ἀδελφικὸν ἀσπασμὸν ἐπικαλούμενος ἐπὶ τὴν ἐν Κύπρῳ Ἐκκλησίαν τὸ πλήρωμα τῆς χαρᾶς τῆς ἀναστάσεως».

Πρὸς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Βελιγραδίου καὶ Πρόεδρον τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησιας κ. Δημήτριον εἰς Κέρκυραν.

«Χριστὸς ἀνέστη. Ἀπὸ καρδίας προσφωνῶν τῇ Ὑμετέρᾳ Σεβασμιότητι, ἐπιλαμβάνομαι τῆς εὐκαιρίας νὰ ἐκφράσω ἅμα τὸν θαυμασμόν μου πρὸς τὸν ἀδελφὸν ἐν πίστει σερβικὸν λαὸν διὰ τὸν ἀκατάβλητον ἡρωισμὸν καὶ τὴν ἐθελοθυσίαν ὑπὲρ τῆς ἰδίας αὐτοῦ καὶ τῆς παγκοσμίου ἐλευθερίας.

»Ὁ ἐν τῷ Σταυρῷ θριαμβεύσας τὰς ἀρχὰς καὶ ἐξουσίας τῆς ἀδικίας, ἄς εὐλογήσῃ ἄνωθεν τὸν ὑπὲρ τῆς δικαιοσύνης ἀγῶνα πρὸς ἐπικράτησιν τῆς βασιλείας τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς Γῆς».

Πρὸς τὸν Παν. Μητροπολίτην Πάφου κ. Ἰάκωβον.

«Ἀσπασμὸν ἐγκάρδιον ἐν Χριστῷ ἀναστάντι».

Ἔλαβε δὲ ἡ Α. Σεβ. τὰ ἑξῆς τηλεγραφήματα·

Παρὰ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου.

«Εὐχαριστῶ θερμῶς. Ἐνισχύσαι ὁ ἀναστὰς Κύριος τὴν Σὴν ἀγάπην ἐν τῇ ὑψηλῇ ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας ἀποστολῇ».

Παρὰ τοῦ Παναγ. Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης.

«Προσφωνῶν χαρμόσυνον Χριστὸς ἀνέστη καὶ εὐχόμενος ἔτη πολλὰ ὑγιεινὰ καὶ σωτήρια στρατευομένῃ Ἐκκλησίᾳ, ἀγωνιζομένῳ Ἔθνει ἀσπάζομαι ἀδελφικῶς».

Παρὰ τοῦ Παν. Μητροπολίτου Πάφου.

«Ἀπευθύνων ἀσπασμὸν εἰρήνης εὔχομαι ἵνα ὁ ἀναστὰς Ἰησοῦς καταστήσῃ ὑπηρεσίαν Ὑμῶν μακράν, ἔνδοξον, καρποφόρον, παλινορθῶν ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν, πληρῶν θεῖον Ὑμῶν ζῆλον, προσδοκίας φίλων».

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Ἐν Ἀθήναις . . . . δρχ. 10
Ἐν ταῖς ἐπαρχίαις . . . . . » 12
Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ . . . . . . » 15
Ἕκαστον τεῦχος δρχ. 0,35.

ΓΡΑΦΕΙΑ
ἐν τῇ ἱερᾷ Μητροπόλει Ἀθηνῶν

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΧΑΡΙΛΑΟΣ Ι. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ δ. θ.